

XIV. KONFERENCE SAMOSPRÁV OLOMOUCKÉHO KRAJE

1

1. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

2

PRÁVNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

Zákon č.185/2001 Sb.

- Významné omezení skládkování odpadů v ČR
- Zákaz skládkování směsného KO a recyklovatelných a využitelných odpadů od r. 2024

Závazná část POH ČR a POH krajů

- Cíl pro recyklaci 50 % papíru, plastů, skla a kovů v KO do r. 2020
- Cíl pro odklon BRKO od skládkování do r. 2020
- Důsledné dodržování hierarchie nakládání s odpady
- Pro SKO zajištění energetického využití

PRÁVNÍ RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ

Novela zákona a vyhláška č. 321/2014 Sb.

- Od 1. 1. 2015 povinnost odděleného soustředování papíru, plastů, skla, kovů, biologicky rozložitelných odpadů a nebezpečných odpadů
- **Čekají nás další úpravy**

Novela vyhlášky č. 294/2005 Sb. (novela č. 387/2016 Sb.)

- Změna podmínek pro ukládání odpadů na skládku, kdy od roku 2018 není možné skládkovat odpady s výhřevností vyšší na 6,5 MJ/kg v sušině (tj. cca 4,5 MJ/kg pro reálný odpad)
- Tento parametr rozhodně nesplňuje podsítná frakce vzniklá po běžné mechanicko biologické úpravě SKO

VIZE EU – OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- Strategie EU – oběhové hospodářství založené na omezení vzniku odpadů, znovupoužívání a sdílení věcí, maximálním využití odpadů a významném omezení skládkování.
- V březnu 2017 schválil svoji pozici Evropský parlament, který návrhy Komise změnil – cíle byly ještě ambicióznější (70 % recyklace KO).
- Hlavní návrhy:
 - 60% v r. 2030, 65 % v r. 2035 - cíl pro recyklaci komunálního odpadu
 - 80% cíl pro recyklaci obalových odpadů v roce 2030. Vyšší cíle pro jednotlivé obalové materiály.
 - 10 % z produkce komunálních odpadů v roce 2030 skládkováno.
 - nové cíle – odpadní oleje, potravinový odpad, komerční a průmyslové odpady, příprava k opětovnému použití atd.
 - povinné třídění dalších složek odpadů – bioodpad, odpadní oleje, textil.
 - Podpora ekonomických nástrojů (skládkovací poplatky, spalovací poplatky).

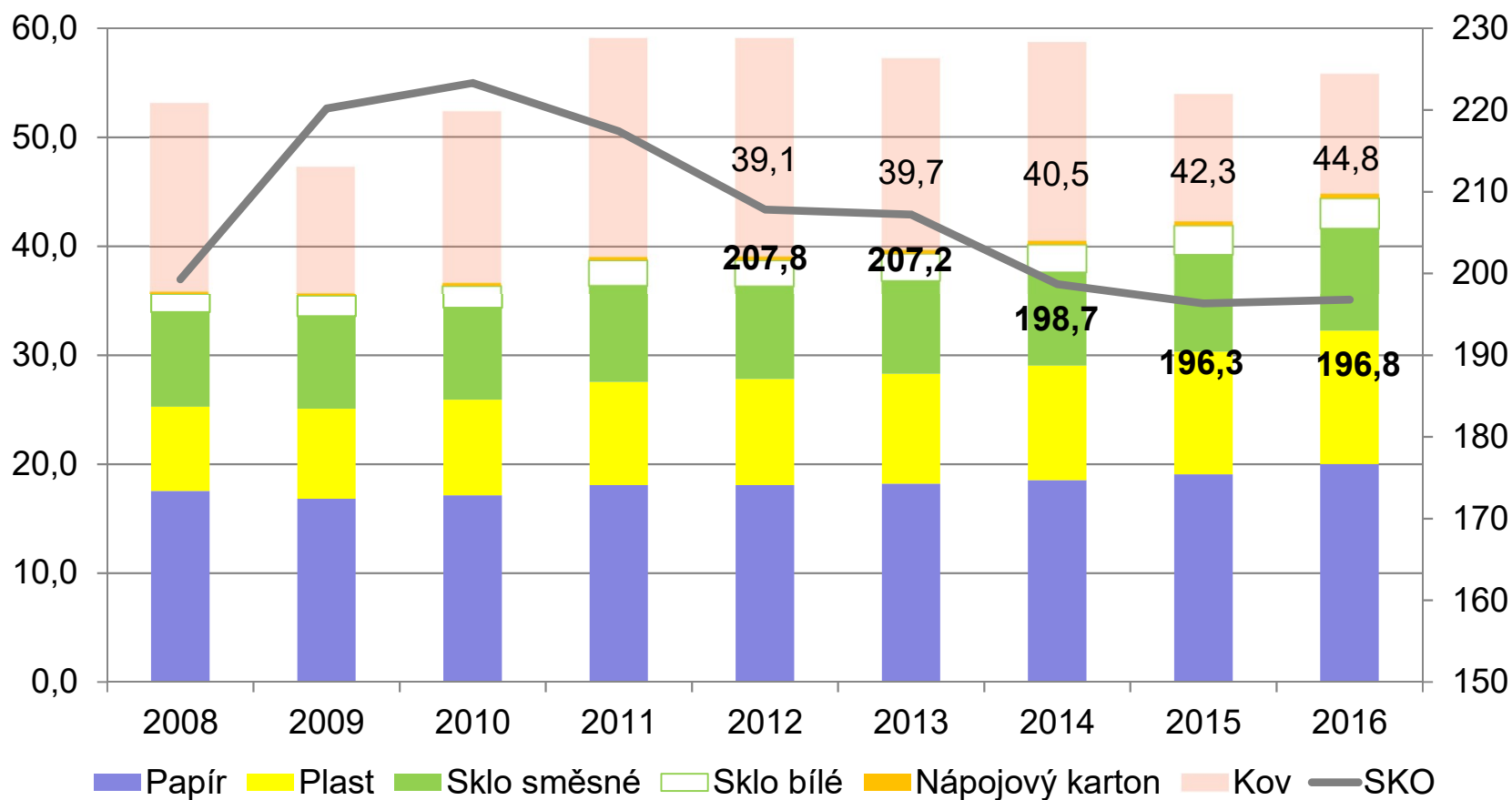

CO NÁS ČEKÁ?

- Aktivita na předcházení vzniku odpadů
- Vyšší třídění a snaha o maximální recyklaci odpadů
- Maximální využití směsných KO
- Významné omezení skládkování SKO

VÝVOJ TŘÍDĚNÉHO SBĚRU VYUŽITELNÝCH KO A PRODUKCE SKO (KG/OB) V OBCÍCH ČR

Zdroj: EKO-KOM, 2017

VÝVOJ TŘÍDĚNÉHO SBĚRU VYUŽITELNÝCH KO A PRODUKCE SKO (KG/OB) V OBCÍCH ČR

- Nárůst tříděného sběru využitelných složek KO za posledních 8 let činil 5 %, tj. 2,7 kg/obyvatel
- bez kovových odpadů + 24,9 %, tj. průměrně cca 2,8 % meziročně = 1,1 kg/obyvatel/rok.
- Vývoj produkce SKO nekoresponduje zcela s rozvojem tříděného sběru využitelných KO a bioodpadů.
- **I přes narůstající recyklaci je produkce SKO vysoká a je třeba hledat jiné možnosti využití**

MOŽNOSTI VYUŽÍVÁNÍ SKO

- Zero Waste
- Mechanicko-biologická úprava spojená s energetickým využíváním kalorické frakce
- Zplyňovací technologie (pyrolýza, plazma)
- Metoda přímého energetického využívání (ZEVO)
- Technologie tzv. malých spaloven- ZEVO (20-50kt)
- Odvoz SKO pro energetické využívání do zahraničí

Řešení je nutno vždy koncipovat v návaznosti na reálné podmínky energetického sektoru v ČR a jednotlivých regionech.

JAK DÁL???

10

KOMUNÁLNÍ ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

➤ **Původci a vlastníci komunálních odpadů** s odpovědností za správné nakládání s nimi

- Nový zákon – posílení odpovědnosti původce za správné nakládání s odpady (předání odpadů provozovateli koncového zařízení)

➤ **Hospodaření s odpady v obcích je veřejnou službou. Není to činnost za účelem zisku!**

Cíl:

- Zajistit čistotu v obci při plnění zákonných podmínek pro nakládání s odpady
- Zajistit pohodlný a funkční systém odpadového hospodářství pro obyvatele
- Udržet a účinně kontrolovat náklady
- Zajistit stabilitu celého systému

SOUČASNÝ STAV V OH OBCÍ

➤ Co potřebujeme?

- Rozvíjet třídění a recyklaci využitelných odpadů, sběr a kompostování bioodpadů
- zajistit využití SKO a dalších vhodných složek KO s ohledem na zákaz skládkování
- Kontrolovatelnou službu, která bude stát obce a jejich občany přiměřené peníze

➤ Co nám chybí?

- Dostatečně silná vyjednávací pozice s poskytovateli služeb
- Odborná zdatnost pro řízení OH

➤ Jak na to?

- Úzká spolupráce obcí jako společného veřejného zadavatele, organizátora hospodaření s KO

➤ Možnosti

- Dobrovolné svazky obcí na lokální (sběr, svoz, přeprava odpadů) a celokrajské úrovni (vyžití SKO a dalších složek KO)
- Obchodní společnosti vlastněné obcemi s různými funkcemi
- Kombinace svazků a obchodních společností

NÁSTROJE OBCÍ V SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S KO

➤ **Odpovědnost za správné nakládání s odpady**

- Oddělené smluvní zajištění koncových zařízení na využití a odstranění odpadů
- Oddělené smluvní zajištění sběru svozu a přepravy odpadů do zařízení

➤ **Odpovědní hospodáři** – efektivní využití veřejných prostředků na zajištění funkčního a cenově přijatelného OH pro občany

- Kvalitní smlouvy s komerčními dodavateli služeb – kontrolní mechanismy, jasný způsob cenotvorby jednotlivých částí služby
- Případně zajištění služby vlastními firmami s jejich důslednou kontrolou (s uplatněním in house),
- Pravidelný benchmarking

➤ **Zajištění stability základních procesů při nakládání s odpady**

- Vlastníci základní infrastruktury pro nakládání s KO – sběrná síť (nádoby), sběrné dvory, malá zařízení (kompostárny apod.), překládací stanice pro zajištění přepravy odpadů k jejich využití/odstranění
- Případně společní vlastníci dalších zařízení pro potřeby širšího regionu s ohledem na ekonomickou udržitelnost provozu (např. dotřídovací linky, zpracovatelská zařízení apod.)

CO BYCHOM MĚLI UDĚLAT V OH?

➤ **Obce se musí spojit za účelem:**

- Vytvoření společné dostatečné velké poptávky na zajištění energetického využití SKO (pobídka pro potenciální investory ZEVO)
- Získání silné pozice pro vyjednávání podmínek s provozovateli, příp. investory ZEVO a dalších zařízení pro nakládání s odpady
- Kontrolovatelnost a udržitelnost nákladů

➤ **Obce musí dobudovat infrastrukturu pro sběr, přepravu odpadů do vhodných zařízení a pro jejich případné využití a zajistit si tak stabilitu svého OH**

- Máme sběrnou síť, sběrné dvory, kompostárny... ZEVO asi budovat nebudeme
- Chybí nám překládací stanice na přepravu odpadů do ZEVO a dalších zařízení

JAKOU FORMU SPOLUPRÁCE ZVOLIT

➤ **DSO** - nemůže zastupovat obce v obchodních jednáních podle zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen ZZVZ). Zákon předepisuje soutěžit obchodní společnost, což svazek nesplňuje vzhledem k tomu, že není zřízen podle Zákona o obchodních korporacích (zák. č. 90/2012 Sb.). DSO může založit obchodní korporaci

Obchodní korporace

➤ **Veřejná obchodní společnost (v.o.s.)** – pro obce je nepoužitelná – ručení společníků celým svým majetkem, které zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č. 250/2000 Sb. vylučuje

➤ **Komanditní společnost (k.s.)** – pro obce nepoužitelná – soukromoprávní právnická osoba, účastníky jsou pouze fyzické osoby

➤ **Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)** – není zcela vhodná pro obce – je omezená limitem 50 společníků, přistoupení a vystoupení společníků je velmi problematické

➤ **Akciová společnost (a.s.)** – potenciálně využitelná pro obce – nutnost minimálního kapitálu 2 miliony Kč, přistoupení a vystoupení akcionáře vždy formou prodeje a nákupu akcií, které je nutné schvalovat zastupitelstvy všech zúčastněných obcí

➤ **Družstvo** – potenciálně využitelná pro obce – kapitál se může průběžně měnit, každý družstevník může vlastnit svůj podíl, při přistoupení/vystoupení se navýší/sníží základní kapitál družstva pouze se souhlasem představenstva družstva.

VYUŽITÍ OBCHODNÍ KORPORACE OBCÍ

Pro SKO

- Vyjednávání s potenciálním investorem a provozovatelem ZEVO pro stanovení dlouhodobě výhodných, udržitelných a kontrolovatelných podmínek pro obce
- Případné výběrové řízení na dodavatele služby energetického využití odpadů pro region (v případě existence více provozovatelů a investorů a vhodných záměrů)

Ostatní

- administrativní podpora při **přípravě obecních vyhlášek**,
- plnění **evidenčních a ohlašovacích povinností** obcí
- **osvětová činnost** pro obyvatele v obcích,
- příprava a realizace **aktivit v předcházení vzniku** odpadů,
- **sloučení nákupů a vyjednání lepší nákupní ceny** (v případě odpadů např. nejvhodnější kompostárnu pro nákup služby kompostování), **nebo prodeje** (např. prodej vytríděného papíru, skla apod.),
- **zřízení nebo provoz společné infrastruktury** pro odpadové hospodářství obcí (např. sběrné dvory, překládací stanice, kompostárny apod.),
- **společná poptávka na zajištění služeb** v odpadovém hospodářství (sběr, svoz odstranění, využití odpadů, nakládání s nebezpečnými odpady atd.).

CO JEŠTĚ MŮŽEME UDĚLAT?

- Mohou nám pomoci kraje - spojme s nimi své síly.
- Jako samosprávy máme stejné cíle – viz POH krajů a obcí.
- V OH mají (jen) koordinační roli, často však vytváří odborné zázemí pro rozhodování obcí (připravují odborné studie, metodiky apod.).

2. DOPRAVA

- Snaha o řešení problému s financováním oprav krajských komunikací – ukončení mimořádných dotací ze SFDI.
- SFDI - na opravy silnic druhých a třetích tříd poskytnul v roce 2015 - 4,4 mld. Kč, v roce 2016 - 3 mld. Kč a v roce - 3 mld. Kč.
- Asociace krajů – jednání s Ministerstvem dopravy –možná změna? – hrozí, že oprava krajských komunikací budou pouze v míře nezbytně nutné.
- Ze SFDI i nadále obce čerpat cca 700 mil Kč/rok - cyklostezky a zlepšení bezpečnosti.
- Spolufinancování veřejné dopravy v souvislosti s NV o navýšení mezd řidičů v autobusové dopravě – podněty zejména ze Středočeského kraje
- Mýtné na silnicích I. tříd

3. GDPR

- Poradenství v této věci pro členy Svazu ZDARMA
- Průběžné řešení sporných otázek s MV a ÚOOÚ
- Projekt Centra společných služeb (CSS) - vzdělávání, metodiky, strategie, vzory dokumentů, analýza existujícího informačního prostředí, zajišťováním sdíleného pověření pro ochranu osobních údajů.
- Podrobnosti - speciální GDPR sekce na webu Svazu měst a obcí ČR.
- Příprava materiálu – nejčastější otázky – bude zveřejněn na webu.

Např. Obce, příspěvkové organizace obcí, apod., poskytují různé sociální služby pro seniory. V rámci těchto služeb senioři uvádějí kontaktní údaje na své sousedy, rodinné příslušníky pro případ naléhavých událostí, jak to řeší GDPR?

Společně hájíme zájmy měst a obcí!